

Vokalprogrammet

Sara Wiberg
Hanna Hägerland

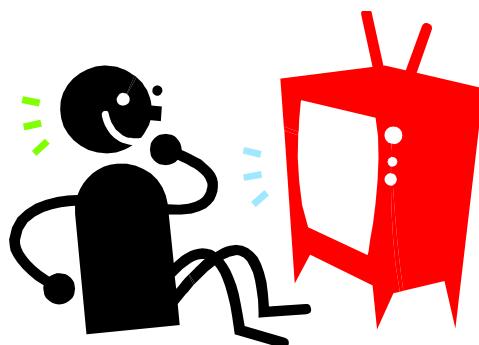
Filmer och diktamen

Till detta häfte finns en internetsida. Där hittar du filmer om vokalerna. Du kan också träna diktamen.

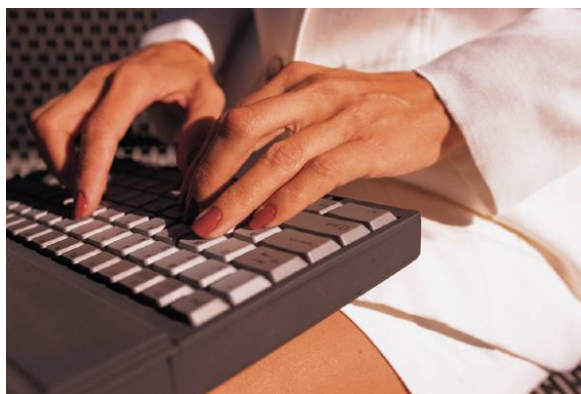

vokalprogrammet.weebly.com

Titta på filmerna många gånger!

Träna diktamen många gånger!

Vad är vokaler?

I alfabetet finns det vokaler och konsonanter. Nio bokstäver är vokaler och resten är konsonanter.

Vokalerna är:

a o u å e i y ä ö

Du behöver lära dig vokalerna och träna mycket på dem.

Varför är det viktigt med vokaler?

Genom att ändra på en vokal i ett ord kan man ändra vad ordet betyder. Här kommer några exempel:

ko - kö
sopa - såpa
mur - mer

Slå upp orden i ett lexikon och skriv betydelsen på ditt språk!

ko _____

kö _____

sopa _____

såpa _____

mur _____

mer _____

Alfabetet

Lilla alfabetet har små bokstäver.

a b c d e f g h i j k l m n o p q r s t u v w

x y z å ä ö

Stora alfabetet har stora bokstäver.

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R

S T U V W X Y Z Å Ä Ö

1. Ringa in de bokstäver som är vokaler!
2. Skriv vokalerna!

Vokalen Aa

Långt a	Kort a
tak	tack
gratis	grattis
kram	kan
gran	grann
anar	hyra
sal	satsa
har	önskar
havet	öva

Efter långt a skriver man oftast en konsonant:

tak

gratis

kram

gran

anar

sal

hayet

har

Efter kort a skriver man oftast två konsonanter:

tack

grattis

grannnn

**Det finns undantag från
regeln, t ex:**

kan
hyra
satsa
önskar

Meningar med a

Jag såg en annons i affären.

Jag anser att hyran är för dyr.

Jag önskar att jag bodde vid havet.

Grattis på födelsedagen!

1. Lyssna på meningarna!
2. Läs meningarna högt!
3. Skriv meningarna!

Vokalen Åå

Långt å

våg

våra

tårta

tår

hår

Kort å

måndag

mått

måste

vått

sått

Efter långt å skriver man oftast en konsonant:

våg

våra

tår

hår

**Det finns undantag
från regeln, t ex:**

tårta

Efter kort å skriver man oftast två konsonanter:

måndag

måntt

månste

våntt

såntt

Meningar med å

Jag sågar ved och det blir spån.
Det blir vått när det regnar på våren.
Det ska vara tårta när någon fyller år.
På våren ska man så.

4. Lyssna på meningarna!
5. Läs meningarna högt!
6. Skriv meningarna!

Kanske har du redan märkt, att långt a och långt å låter nästan likadant!

a	å
har	hår
svar	svår
bada	båda
lat	låt

Vokalen Ää

Långt ä

äga

väga

läkare

kläder

trä

väta

gräslig

grät

säker

Kort ä

lägga

vägg

lättare

klättra

träffa

vättar

grädde

Gränna

säckar

Efter långt ä skriver man oftast en konsonant:

äga

väga

läkare

kläder

väta

grätt

säker

**Det finns undantag från
regeln, t ex:**

gräslig

Ibland har den långa vokalen ingen konsonant efter:

trä

Efter kort å skriver man oftast två konsonanter:

lägga

vägg

lättare

klättra

träffa

vättar

grädde

Gränna

säckar

Meningar med ä

Jag lägger mina ägg i väskan.

Jag är säker på att katten satt i trädet.

Jag äger äggen i korgen.

Jag och min lärare ska åka till Gränna.

7. Lyssna på meningarna!

8. Läs meningarna högt!

9. Skriv meningarna!

Kanske har du redan märkt, att kort ä och kort e låter nästan likadant!

ä	e
väcka	vecka
sätt	sett
häst	fest
hällde	hellre

Meningar med kort ä och kort e!

Jag ska väcka dig.

En vecka går fort.

Man kan uttala på olika sätt.

Har du sett min bok?

Jag vill ha en häst.

Jag ska gå på fest.

Jag hällde upp kaffe.

Vill du hellre ha te?

4. Lyssna på meningarna!
5. Läs meningarna högt!
6. Skriv meningarna!

Vokalen Oo

Långt o	Kort o
god	gott
oro	orka
fot	fort
olika	oftast
mor	vykort
toa	stopp
sova	soppa
prov	hoppas

Efter långt o skriver man oftast en konsonant:

godd

fott

olika

morr

sova

prov

Ibland har den långa vokalen ingen konsonant efter:

oro

Efter kort o skriver man oftast två konsonanter:

gott

orka

fort

oftast

vykort

stopp

soppa

hoppas

Kanske har du redan märkt, att å och långt o låter nästan likadant!

å

o

gått

gott

såpa

soppa

mått

slott

Meningar med å och o!

Jag ska äta soppa.

Jag har gått en mil.

Det är gott med bulle.

En loppa kan hoppa.

4. Lyssna på meningarna!
5. Läs meningarna högt!
6. Skriv meningarna!

Vokalen Uu

Långt u	Kort u
mur	vrpa
sura	full
mus	pussel
bus	buss
snus	hundra

Efter långt u skriver man oftast en konsonant:

muru

surau

musu

busu

snusu

Efter kort u skriver man oftast två konsonanter:

vurupa

full

pussel

buss

hundra (tre konsonanter)

Vokalen Öö

Långt ö	Kort ö
ö	öm
snö	mönster
möte	önskar
knöl	höst
hör	trött

Efter långt ö skriver man oftast en konsonant:

möte

knöl

hör

Ibland har den långa vokalen ingen konsonant efter:

ö

snö

Efter kort ö skriver man oftast två konsonanter:

mönster (tre konsonanter)

önskan

höst

trött

Ibland har den korta vokalen bara en konsonant efter:

öm

Vokalen Y

Långt y	Kort y
syр	sydde
kylig	kyrka
byter	bytte
yr	ytterdörr
lyser	lycklig

Efter långt y skriver man oftast en konsonant:

syr

kylig

byter

yr

lyser

Efter kort y skriver man oftast två konsonanter:

sydde

kyrka

bytte

ytterdörr

lycklig (tre konsonanter)

Kanske har du redan märkt, att y och i ibland låter nästan likadant!

y	i
sytt	sitt
byta	bita
styck	stick

Kanske har du redan märkt, att y och u ibland låter nästan likadant!

y	u
ny	nu
hyr	hur
lycka	lucka

Vokalen Ee

Långt e	Kort e
get	egga
fet	vecka
egen	hemma
reta	sedd
meta	Mecka
se	hetta
be	bedd
ger	beredd
Greta	hette

Efter långt e skriver man oftast en konsonant:

get

fet

egen

reta

meta

ger

Greta

Ibland har den långa vokalen ingen konsonant efter:

se

be

Efter kort e skriver man oftast två konsonanter:

egga

vecka

hemma

bedd

Kanske har du redan märkt, att e och ä ibland låter nästan likadant!

e	ä
vecka	väcka
sett	sätt
fest	häst
hellre	hällde

Meningar med e och ä!

En vecka går fort.

Har du sett min bok?

Jag ska gå på fest.

Vill du hellre ha te?

Jag ska väcka dig

Man kan uttala på olika
sätt.

Jag vill ha en häst.

Jag hällde upp kaffe.

4. Lyssna på meningarna!

5. Läs meningarna högt!

6. Skriv meningarna!

Vokalen i

Långt i	Kort i
isen	ilsken
bilar	billig
min	minne
vin	vinka
arkiv	infoga

Efter långt i skriver man oftast en konsonant:

isen

bilar

min

vin

Efter kort i skriver man oftast två (ibland tre) konsonanter:

ilsken

billig

minne

vinka

Kanske har du redan märkt, att i och y ibland låter nästan likadant!

i

y

bi

by

vi

vy

lifta

lyfta
